

Акционен план за Инклузија на Ромите и Роми бегалци

Статус на реализација на активности заклучно со декември 2014 година

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Мерки /Активности	Индикатор	Временска рамка	Буџет во Евра	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Информирање за можностите за стекнување на квалификации за работа	<ul style="list-style-type: none">• Број на информативни кампањи (т.е. Ромски информативен центар, невладини организации, итн.);• Број на информативни материјали (на ромски и македонски јазик) – постери, летоци, интернет објави;• Број на лица запишани на курсеви;• Големина на буџет:<ul style="list-style-type: none">○ Доделен;○ Потрошен;	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика Агенција за вработување	/	Информација за достапни програми за здобивање со одредени квалификации.

<p>1.1. Изготвување на посебни програми за професионална преквалификација на Роми</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на учесници Роми запишани во програмите за преквалификација; • Број на учесници кои успешно ги завршиле програмите за преквалификација; • <u>Квалитативно:</u> ниво на задоволство на учесниците; 	<p>10.2011 09.2012</p>			<p>Во 2014 година, продолжува со реализација нов Оперативен план за активни програми и мерки за вработување за 2014 година во кои се вклучени Програми со кои се овозможува вклучување на Ромите како ранлива целна група кои ќе ја подобрат нивната вработливост преку обуки, или преквалификација односно директно вработување преку грантови.</p> <p>- Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот: аплицирале вкупно 61 лице Роми, а потпишани се Договори за следење на обуките со 25 лица, а обуките ги завршиле 17 лица Роми.</p>	<p>Поради неусогласеност помеѓу образовниот систем и потребите на пазарот на трудот, потребно да се спроведат специјализирани програмза преквалификација, со цел стекнување поголеми знаења и успешно партиципирање во пазарот на трудот. Нема да бидат изработени посебни програми за професионална преквалификација согласно договореното во Оперативен план за активни програми и мерки за вработување 2012-2013, Ромите да бидат предвидени како целна група во сите програми и мерки за вработување</p>
<p>2. Креирање на</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на развиени 	<p>10.2011</p>		<p>Министерство</p>	<p>- Програма за Субвенционирање</p>	<p>Потребно е да се</p>

<p>Програми кои ќе предвидуваат афирмативни мерки за вработување на Роми во приватниот сектор.</p>	<p>програми;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број на реализирани програми; • Број на бизниси заинтересирани за програмите; • Број на општини кои учествуваат во програмите; • Број на Роми запишани во програмите; • Број на Роми кои останале во работен однос по завршувањето на програмата; • <u>Квалитативно:</u> ниво на задоволство на учесниците; • <u>Квалитативно:</u> ниво на задоволство на приватните бизниси од учеството во ваквите програми; 	<p>09.2012</p>		<p>за труд и социјална политика</p> <p>Агенција за вработување на Република Македонија</p> <p>Локална Самоуправа</p>	<p>на вработување: аплицирале вкупно 87 лица Роми од кои 11 лица потпишале договор односно се вработиле.</p> <p>- Практична работа (Практиканство): 12 лица Роми поднеле пријава, а нема склучени договори.</p> <p>- Обука кај познат работодавач: Во рамките на реализација на оваа програма, во 2014 година, потпишани се Договори со 10 лица Роми.</p> <p>- Обука кај познат работодавач со субвенционирано вработување: Во рамките на реализација на оваа програма, во 2014 година, потпишани се Договори со 2 лица Роми.</p>	<p>воспостави интегриран пристап од страна на Агенцијата за вработување со општините и приватниот сектор, во делот на изнаоѓање на модел за посредување и мотивирање на истите, со цел да се вработат Роми.</p>
<p>3. Зголемување на правичната застапеност на Ромите во јавната администрација</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на Роми вработени во јавната администрација во 2011; • Број на Роми вработени во јавната администрација во 	<p>10.2011 09.2012</p>		<p>Секретаријат за спроведување на Охридскиот рамковен договор</p>		<p>До крајот на 2011 година, во рамките на К-5 Програмата за вработување на припадниците на заедниците преостанува да се реализираат уште 332 вработување.</p>

	<p>2012;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Усвоена регулатива за принципот на квотата за Роми („праведна“ застапеност на Ромите вработени во јавната администрација); 					Програмата за вработување на припадниците на заедниците за 2012 година предвидува вработување на 550 лица. Да се осигура одреден процент од истите да се однесува на Ромите.
<p>3.1 Промовирање на афирмативни мерки за вработување во рамки на проектите финансирани од Владата на Република Македонија.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на промотивни програми; • Број на вработени Роми во проекти финансирани од Владата; • Број на самовработени Роми во проекти финансирани од Владата; • Број на Роми и ромски организации кои дејствуваат како имплементатори; • Број на грантови финансирани од државата; • Големина на грантовите: <ul style="list-style-type: none"> ○ Планирани; ○ Имплементирани; • <u>Квалитативно</u>: ниво на задоволство на 	<p>10.2011 09.2012</p>		<p>Министерството за труд и социјална политика и</p> <p>Агенцијата за вработување на РМ</p>	<p>- Програма за самовработување: Во рамките на реализација на оваа програма во 2014 година, потпишани се Договори со 18 лица Роми.</p> <p>- Програма за самовработување со кредитирање: Се пријавиле вкупно 33 лица, од нив 12 се одобрени од страна на Управниот одбор и сите 12 лица склучиле Договори.</p> <p>- Програмата за самовработување со кредитирање на млади лица до 29 години: во 2014 година се пријавиле вкупно 19 лица Роми, од нив 9 се одобрени од страна на Управниот одбор и сите 9 лица склучиле Договори.</p>	<p>При доделување на грантови за вработување и самовработување да се афирмира вклучување на Роми во улога на имплементатори.</p>

	учесниците;					
4. Креирање на дополнителни програми/мерки за вработување кои се однесуваат на Ромите (во сите постоечки програми, со фокус на Ромите)	<ul style="list-style-type: none"> • Процент од вкупниот број на програми наменети за Ромите; • Број на програми насочени кон Ромите; • Број на имплементирани програми насочени кон Ромите; • Број на Роми учесници во таквите програми; • Број на Роми учесници во „општи“ програми; • Број (или процент) на Роми кои успешно ја завршиле програмата; • Број на Роми вработени по завршувањето на програмата; • <u>Квалитативно</u>: ниво на задоволство на учесниците; 	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика Агенција за вработување на Република Македонија	Во Оперативниот план за активните програми и мерки за вработување за 2014 година, Програмите се насочени кон потребите за поттикнување паметен, одржлив и инклузивен раст. Право на учество во Програмите и мерките за вработување од Оперативниот план 2014 година имаат сите регистрирани лица во АВРМ кои се евидентирани како активни баратели на работа, при што приоритет ќе имаат соодветните целни групи дефинирани во одделните програми и мерки. Целните групи се родово чувствителни што значи дека на целните групи не им се одзема правото за учество во различните видови на програми опфатени со Оперативниот план, имајќи ги предвид условите и критериумите предвидени во истите. - Во Оперативниот план за активните програми и мерки за вработување за 2014 година, воведена е посебна Пилот Програма за вработување на припадниците на ромската етничка заедница чија цел е намалување на невработеноста кај припадниците на ромската етничка заедница преку	МТСП има една програма/ мерка која е посебна насочена за вработување на Ромите, и врз основа на истата, да се креираат повеќе такви програми каде што ќе се опфатат Ромите.

					<p>менторска поддршка во процесот на подготовка, вклучување и одржливост во активните мерките за вработување.</p> <p>Во рамките на реализација на оваа Пилот програма во активните мерки за вработување во четирите пилот општини (Шуто Оризари, Тетово, Куманово и Прилеп) тренерите оствариле средба со 777 Роми, од кои 302 се заинтересирале за понатамошно запознавање со програмите за вработување.</p> <p>Менторите направиле анализа на професионалните вештини и образовното ниво на сите 302 кандидати, и од нив 124 превезеле одредена акција во насока на подобрување на социоекономската положба и квалитетот на живот:</p> <p>43 успешно влегле во некоја од активните мерки за вработување (12 во обука за занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот, 9 во самовработување/формализација/ 4 во обука за Д-возачка, 2 во субвенционирано вработување и 16 во Програмите за општинско-корисна работа).</p>	
5. Вклучување на Ромите бегалци во постоечките и идните мерки за	<ul style="list-style-type: none"> • Број на Роми бегалци кои учествуваат во програмите за 	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика	За период јан-дек 2014 година Бегалците беа вклучени во ОП за вработување за 2014 година како целна група	Тековно се спроведуваат активности планирани за 2013

вработување	<p>вработување;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број на Роми бегалци кои останале во работен однос по завршувањето на програмата; 			Агенција за вработување на Република Македонија	<p>преку МТСП/УНХЦР програма. Во 2014 година заклучно со ноември беа одобрени 3 проекти за субвенционирано вработување, 11 проекти за стручна дообука, 1 проект за 10 лица за дооформување на основното образование. Вкупно на 21 лице им беше асистирано во процесот обезбедување на лична работна дозвола.</p>	година согласно проектот.
б.Континуирано информирање на Ромите за постоечките мерки и активности за вработување	<ul style="list-style-type: none"> • Број на информативни кампањи (т.е. Ромски информативен центар, невладини организации, итн.); • Број на информативни материјали (на ромски и македонски јазик) – постери, летоци, интернет објави; • Број на лица запишани во активните мерки програми за пазарот на труд; • Големина на буџет: <ul style="list-style-type: none"> ○ Доделен; ○ Потрошен; 	10.2011 09.2012		<p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Агенцијата за вработување на РМ</p>	<p>РИЦи континуирано известуваат во ромските заедници за тековните мерки и огласи за вработување согласно оперативниот план за вработување за 2014 година.</p>	<p>Изработка на промотивен материјал за информирање на постоечките мерки и активности за вработување, како и организирање на семинар за РИЦ и НВО за оспособување како навремено и точно информациите за постоечките мерки и активности да ги проследат до ромското население</p>

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ДОМУВАЊЕ

	Идикатор	Временска рамка	Буџет во Евра	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Измени и дополнување на Законот за легализација на дивоградби	<ul style="list-style-type: none"> • Изработен предлог за пролонгирање на Законот; • Спроведено истражување со цел идентификација на фактичкиот број на Роми/ромски фамилии кои немаат документи за сопственост на нивните живеалишта; 	10.2011 09.2012		Министерство за транспорт и врски	<p>Рокот за аплицирање согласно закон е завршен и нема да има пролонгирање на датумот за аплицирање.</p> <p>Број на примени апликации, во Република Македонија изнесува вкупно 353.060.</p>	Поради особено големиот процент на Роми кои немаат документи за сопственост за нивните живеалиште, а голем процент од нив не го искористија крајниот рок за аплицирање, има потреба да се продолжи рокот.
2. Континуирано информирање на Ромите за процедурата за потребна документација за легализација кај ромската заедница.	<ul style="list-style-type: none"> • Број на информативни кампањи; • Број на информативни кампањи (на ромски и македонски јазик); • Број на информативни состаноци/работилници; 	10.2011 09.2012		Министерство за транспорт и врски, Управа за катастар, општините и ромските Информативни Центри	По донесување на законот од страна на Министерство за транспорт и врски беше реализирана широка кампања со цел да се	Поради поголема информираност на ромската заедница околу процедурата за легализација на дивоградбите, постои потреба од организирање на

	<ul style="list-style-type: none"> • Број на учесници на состаноците/ работилниците; • Број на Роми кои аплицираат за мерки за легализација; • Големина на буџет: <ul style="list-style-type: none"> ○ Доделен; ○ Потрошен; 				запознаат граѓаните со постапката и крајниот рок за поднесување на барања. За таа цел исто така беа одржани работилници во оштините.	работилници од страна на Министерство за транспорт и врски, Управа за катастар, општините и Ромските Информативни Центри.
3. Ослободување од надоместоци за административни такси и надоместоци за добивање на потребните документи за легализација на дивоградби за социјално загрозените лица.	<ul style="list-style-type: none"> • Број на корисници Роми ослободени од плаќање на административни такси; • Големина на (државниот) буџет алоциран со цел да го покрие трошоците од изземените такси; • Процент на одобрени • апликации за ослободување од плаќање на такси; 	10.2011 09.2012		Министерство за транспорт и врски Министерство за труд и социјална политика	РЕАЛИЗИРАНО Ромите беа ослободени од административните такси за обезбедувањето на потребните документи за аплицирање за легализација на дивоградби. Барателите корисници на социјална помош не плаќаат надоместок за утврдување на правен статус на бесправен објект согласно законот, исто така се ослободени се од плаќање административна такса за	Поради финансиска неможност, социјално загрозените лица да ги подмират трошоците за лелегализација на своите живеалишта, има потреба истите лица да се ослободат од плаќање на административни такси и надоместоци.

					потребната документација за легализација.	
4. Легализација на дивите населби населени со Роми и предвидување на истите во рамките на ДУП на општината во која припаѓаат	<ul style="list-style-type: none"> • Евалуација на број на единици на локална самоуправа каде е потребна измена на ДУП; • Број на единици на локална самоуправа со изменети ДУП; 	10.2011 09.2012		Министерство за транспорт и врски, општините	*****	Креирање на механизам во рамки на законската регулатива со кој ќе се обезбеди легализација на дивите населби и изнаоѓање на решение за да бидат дел од ДУП на општината на која припаѓаат.
5. Соработка на централната и локалната власт при донесување на урбанистички решенија за Ромите со цел при нивно донесување да се земе во предвид да се спречи географската поделба на Ромите од останатото	<ul style="list-style-type: none"> • Број на пријавени Меморандуми за разбирање кои се имплементираат; • Број на координирани урбанистички планови (со фокус прашањето, на географска сегрегација); • Број на Роми кои се здобиле со бенефиции од координираните урбанистички 	10.2011 09.2012		Министерство за транспорт и врски, општините	За ова прашање од особено значење е мислењето - предлозите на општините кои се надлежни за изготвување на урбанистичко - планска документација.	Имплементација на потпишаните Меморандуми за соработка помеѓу ЕЛС и Кабинетот на министерот без ресор.

население.	<p>планови;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Квалитативно</u>: Степен на задоволство во поглед на координацијата помеѓу локалната и централната власт; 					
6. Зголемување на буџетските средства за станбените проекти како и за комунално инфраструктурни проекти, наменети за ромската заедница за 2012 година	<ul style="list-style-type: none"> • Зголемување за 5% (од 10% до 15%) од државниот буџет за проекти за домување наменети за Ромите; • 100% зголемување на државниот буџет доделен на инфраструктурните проекти наменети за Ромите; • Владини одлуки за зголемување на буџетот; • Стапка на апсорпција: процент на апсорбирани средства наспроти доделени средства; 	10.2011 09.2012		Министерство за транспорт и врски Кабинет на министер без ресор Неждет Мустафа	Согласно Извадокот од Нацрт-записникот од 175-та седница на Владата на Република Македонија одржана на 17.12.2013 година, во врска со опожарените куќи во Топанско поле, општина Бутел, Владата заклучи да интервенира со вкупно 14 милиони денари од Буџетот на Р.М за 2014 година. Средства се обезбедени во вкупен износ од 14.600.000 МКД и тоа: 4.000.000 МКД од Министерство за финансии-функции на	Голем процент на ромски населби во Македонија ја немаат потребната минимум инфраструктура, сеуште. Потребно е обезбедување на поголеми финансиски средства во рамки на Буџетот на Република Македонија, со зголемување на постојните 10% на 15% за станбените проекти како и двојно зголемување на средствата за комунално инфраструктурни проекти.

					<p>државата; 10.000.000 МКД со пренамена на средствата од потпрограмата Поддршка на имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите, на Министерството за транспорт и врски; и 600.000 МКД со пренамена на средствата од потпрограмата Поддршка на имплементација на Декадата и Стратегијата на Ромите, на Министерството за труд и социјална политика. Средствата се реализирани до крај на фискалната 2014 година, за реконструкцијата на 17 станбени единици оштетени во пожарот во Топанско поле, општина Бутел. Во Буџетот на</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>Република Македонија за 2015 година ("Службен весник на Република Македонија" број 155/2014) – Министерство за транспорт и врски, Потпрограма-Поддршка на имплементација на Декадата и Стратегијата за Ромите, ставка, утврдени се средства во износ од 10.000.000 МКД. Средствата се планира да се искористат за реализација на проекти од комунална инфраструктура за места населени претежно со Роми.</p>	
<p>7. Отворање и развивање на мрежа на прифатни центри за згрижување на бездомни лица</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на предвидени дневни центри; • Број на отворени дневни центри; • Број на корисници на дневните центри (месечно); • Број на лица вработени во дневните центри; 	<p>10.2011 09.2012</p>		<p>Министерство за труд и социјална политика</p>	<p>Прифатниот центар за бездомни лица веќе е организациона единица на ЈУ МЦСР на Град Скопје. Во соработка со Црвениот крст на</p>	<p>Се планира Проширување на услугите од привремено згрижување на бездомни лица во оние општини каде ги има. Во 2014 година се планира</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Големина на (државниот) буџет доделен за: <ul style="list-style-type: none"> ○ Изградба/поправка на дневните центри; ○ Функционирање на дневните центри; 				<p>Град Скопје има уште еден прифатен пункт за бездомни лица за згрижување во времетраење од 24-48 часа. Отпочната е и имплементација на Програма за патролна социјална работа која им дава поддршка на овие лица на самото место каде ќе бидат затекнати.</p>	<p>проширување на Програмата за патролна социјална работа во општините Карпош и Кисела Вода.</p>
8. Изградба на станбени објекти за Ромите бегалци и внатрешно раселени лица	<ul style="list-style-type: none"> • Број на станбени згради/ предвидени за за Ромите бегалци и внатрешно раселените лица; • Број на Роми (бегалци внатрешно раселените лица) корисници сместени во станбени згради/домови; • Вкупно (државни) буџетски средства наменети за изградба на станбени згради /домови што се предвидени за Ромите бегалци и внатрешно раселените лица 	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика	<p>Од МТСП/УНХЦР активност за изградба на 20 станбени единици: во Визбегово наменети за лицата бегалци е завршена.</p> <p>Одобрениот ИПА проект предвидува изградба на 100 станбени единици во текот на 2015 година. Станбените единици ќе бидат изградени во</p>	<p>Во текот на 2014 година се извршени подготвителни активности за реализација на ИПА компонента наменета за изградба на 100 станбени единици.</p>

					општина Сарај од кои (80 се наменети за семејства бегалци од кризата во Косово со регулиран статус во земјата и 20 за семејства - внатрешно раселени лица од Радуша).	
--	--	--	--	--	---	--

*** **Точка 4** Согласно законот, ЕЛС се должни средствата собрани од надоместокот за легализација да го користат наменски и тоа за донесување на урбанистичка планска документација со која се врши вклопување на бесправните објекти во урбанистичко-планска документација и за инфраструктурно уредување на просторот во кој се наоѓаат истите. Исто така ЕЛС се должни да доставуваат годишен извештај за користење на овие средства до МТВ. За ова прашање од особено значење е мислењето на општините по однос на легализација на дивите населби населени со Роми како би можеле да бидат дел од урбанистичката планска документација на општината на која припаѓаат.

*** **Точка 6 По Проектот домување на социјално ранливи групи Ф/П 1674**, кој со 50% (25.350.000 Евра) се финансира со заем од Банката за развој при Советот на Европа и 50% (25.350.000 Евра) од Буџетот на РМ, до 2018 година ќе се изградат вкупно **1741 стана** во 33 објекти во 26 градови на територијата на РМ.

Во 2014 година со овој Проект се предвидуваше да се градат две станбени згради со вкупно 51 социјален стан во Општина Шуто Оризари. Почеток на изградба, односно припремните работи, проектирање и геомеханички истражни работи се предвидува да отпочнат во 2015 година, по донесување на ДУП од страна на Општината. Исто така со отпочнување на припремни работи во 2015 година се превидува и за еден објект во Тетово. Во тек се подготвителни активности за отпочнување со градење во 2015 година на еден објект со 10 социјални станови во Македонски Брод, во Кочани со 43 стана, во Гостивар со 70 стана и во Велес со 29 стана.

Во градба се три објекти со 119 стана во: **Прилеп -Точила 2 со 76 стана, во Демир Хисар со 25 стана и Ресен со 18 стана.**

Просечната цена на чинење, за изградба изнесува 575 евра по м2 плус ДДВ.

Досега од овој проект од изградените 11 објекти вкупно се 559 стана.

Од изградените и распределени станови, за семејства припадници на Ромската заедница распределени се 102 стана под закуп, од сите седум категории на социјални ранливи групи, утврдени со Одлуката на Владата на Република Македонија за распределба на социјални станови како и условите за нивно користење изградени по Програмата за изградба на станови сопственост на Република Македонија.

Со заклучок на Влада од 89-тата седница, одржана на 09.10.2012 година, се задолжува Акционерско друштво за изградба и стопанисување со станбен и деловен простор од значење за Републиката – Скопје, при секоја изградба на комерцијални станови минимум 10% од просторот да биде наменет за изградба на социјални станови за социјално загрозувани семејства и деца без родители.

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ОБРАЗОВАНИЕ

Мерки /Активности	Индикатор	Временска рамка	Буџет во Евра	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Намалување на бројот на ромски деца во одделенијата/училишта за деца со посебни потреби.	<ul style="list-style-type: none"> • Број на ученици Роми во специјалните училишта на почетокот на периодот; • Број на ученици Роми во специјалните училишта на крајот на периодот; • Вкупен број на деца Роми на училишна возраст (да се спореди со специјалните училишта); • Број на нови административни насоки за специјалните училишта: <ul style="list-style-type: none"> ○ Роми; ○ Не-Роми; 	10.2011 09.2012		Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа	<p>Во учебната 2013/14 година во посебните паралелки за деца со посебни образовни потреби во рамки на редовните основни училишта од вкупно 266 деца/ученици, роми биле 91 ученик односно 34%, додека пак во учебната 2013/14 година од вкупно 259 деца/ученици роми се 71 ученик односно 27%.</p> <p>Во учебната 2012/13 година во училиштата за деца со посебни образовни потреби од вкупно 512 ученици, 122 биле роми односно 23,8%, додека пак во учебната 2013/14 година од вкупно 437 ученици, роми се 77 односно 17,6%.</p>	Како посебен проблем со кој се соочуваат ромските деца, претставува нивното сместување во специјалните училишта. Најчест пример на такви случаи имаме при запишувањето на ромските деца во основните училишта, пред се поради недоволно познавање на македонскиот јазик.

					<p>Од ова може да се заклучи дека за само една учебна година бројот на ученици роми вклучени во одделенијата/училиштата за деца со посебни образовни потреби е намален за 6,2%.</p>	
<p>1.1. Изработка на Правилник за оценка на специфичните потреби на лицата со попреченост</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изработен Правилник; • Усвоен Правилник; 			<p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за здравство</p>	<p>Во соработка со канцеларијата на УНИЦЕФ, МОН, МЗ и други релевантни чинители изготвен е нов модел за проценка на потребите на лицата со пречки во развој со цел да се обезбедат адекватни социјални, здравствени и образовни услуги. Моделот е изработен во согласност со Меѓународната класификација на функционирање (МКФ), со придружната Верзија за деца и младинци (МКФ-ДМ). Со новиот модел фокусот се става на проценка на развојното ниво што може едно лице да го достигне доколку се отстранат ограничувањата за нивно</p>	

					учеството. Овој документ е составен од два дела. Во првиот дел се објаснуваат кои промени се воведуваат со предлог модел, а во вториот дел е даден предлог правилникот за проценка на децата и младинци со пречки во развој и нацрт обрасци за да се врши таа проценка. Истиот ќе биде даден на јавна расправа во првата половина на 2014 година.
1.2. Формирање на 4 регионални Комисии за издавање на наоди и мислење за вклучувањето на децата во специјални училишта и формирање второ - степена комисија која ќе врши увид на издадените наоди и мислења	<ul style="list-style-type: none"> • Формирани 4 регионални Комисии; <ul style="list-style-type: none"> ○ Усвоени правила за работата на Комисиите; ○ Број на ангажиран персонал на Комисиите; • Број на наоди и мислења издадени од страна на Комисиите; • Формирана една второстепена Комисија: <ul style="list-style-type: none"> ○ Усвоени правила за работата на Комисиите; ○ Број на 			Министерство за труд и социјална политика Министерство за здравство	

	<p>ангажиран персонал на Комисиите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број на наоди и мислења во кои што се увидени превиди; • Број на одбиени/ревидирани одлуки на Комисиите; • Број на предмети разгледани од страна на Комисиите и поделени на: <ul style="list-style-type: none"> ○ Роми; ○ Не-Роми; ○ • <u>Квалитативно:</u> утврдување на причините за сместување на децата во специјани училишта; 					
2. Ослободување од надоместоци за плаќање на дневен престој во јавните детски установи за социјално загрозените семејства заради овозможување на пристап во предучилишното образование.	<ul style="list-style-type: none"> • Усвоена Уредба за ослободување од плаќање на надоместоци; • Вкупен број на социјално ранливи (ромски) семејства; • Број на деца од социјално ранливите 	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика, општините и јавните детски установи	Континуирана активност. Во рамки на проектот за предучилишно образование, МТСП ги покрива надоместоците за плаќање на дневен престој за деца на возраст од 4,5 до 5,7 години, од социјално загрозените семејства на Роми.	Со цел овозможување на ран детски развој, подобрување на социјалните вештини и совладување на македонскиот јазик, од особена важност е ослободување на

	<p>(ромски) семејства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број на семејства кои имаат право на ослободување од плаќање на надоместоци; • Број на барања за ослободување од плаќање на надоместоци; • Број на одобрени барања за ослободување од плаќање на надоместоци; 					плаќање надоместоци за социјално загрозените семејства.
3. Вклучување на децата на Ромите бегалци во проектот Инклузија на деца Роми во предучилишното образование	<ul style="list-style-type: none"> • Вкупен број на деца на Ромите бегалци на предучилишна возраст; • Број на деца на Роми бегалци вклучени во предучилишните установи; • Ревидиран опис на проектот (усвоен, одобрен) со цел вклучување на децата на Ромите бегалци; 	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика	Во тековната учебна 2014/2015 година 11 деца со статус на супсидијарна заштита го исполнуваат возрасниот критериум за вклучување во предучилишна установа.	Во тек се координативни состаноци за планирање на упис.
4. Редовен мониторинг и евалуација на редовноста во предучилишно и основното образование	<ul style="list-style-type: none"> • Изработен и усвоен концепт за мониторинг и евалуација; • Извештаи за 	10.2011 09.2012		Министерство за образование и наука Министерство за	Воведување политики за Ромски образовни медијатори (Националниот Ромски Центар и	

	<p>мониторинг и евалуација;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број на експерти назначени како директно одговорни за мониторингот и евалуацијата; • Број на предучилишни установи во кои е извршен мониторинг и евалуација; • Број на училишта во кои е извршен мониторинг и евалуација; • 1 конференција/ состанок со цел дискутирање на наодите од мониторингот и евалуацијата; • Извештаи за мониторинг и евалуација објавени на веб-астрани на Министерството за образование и наука; 			<p>труд и социјална политика и единици на локална самоуправа</p>	<p>Министерството за образование и наука ќе потпишат меморандум за соработка за имплементација на политиката за воведување на ромски образовни медијатори со кој ќе се уреди изработката на проект за ромски образовни медијатори, базиран на добрата пракса од сличниот проект реализирани во министерство за здравство).</p> <p>Политиката за воведување на Ромски Образовни Медијатори е финализирана и наскоро треба да оди како информација за Влада. Доколку истата биде прифатена, Министерството за образование и наука ќе продолжи со планираните активности за воведување на медијаторите како дополнителна поддршка за учениците Роми во основното образование.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

<p>5. Сместување на децата од улица во транзитните центри</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на деца сместени во транзитните центри (ТЦ) – поделени на: <ul style="list-style-type: none"> ○ Роми; ○ Не-Роми; • Број на ТЦ <ul style="list-style-type: none"> ○ Број на нови ТЦ; ○ Вкупен број на ТЦ; • Процент на сместувања во ТЦ во споредба со претходниот период (% на зголемување или % на намалување); • <u>Квалитативно:</u> утврдување на причините за сместување во ТЦ; 	<p>10.2011 09.2012</p>		<p>Министерство за образование и наука</p> <p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за внатрешни работи.</p>	<p>Во насока на обезбедување на заштита на децата од улица, кои во текот на летната сезона престојуваат во Охрид, отворен е Транзитен центар за деца на улица во оваа општина.</p> <p>Во 2014 година направени се измени и дополнувања на Законот за семејство со кои се утврдува дека наведувањето на детето на питачење или користење на детето за питачење ќе се смета за злоупотреба и грубо занемарување на вршење на родителските должности и се прецизира постапувањето на центарот за социјална работа¹. Дополнително, мрежата на Дневни центри за деца на улица беше проширена со отворање на Дневен центар за деца на улица во Прилеп.</p>	<p>Зголемениот број на децата на улица, има потреба од нивно сместување во нови транзитни центри, во кое ќе им биде обезбедено дневна и ноќна заштита</p>
---	--	----------------------------	--	--	---	---

¹ Доколку родителот на детето не постапи по укажувањата на центарот за социјална работа и повторно го наведува детето на питачење или го користи детето за питачење, тогаш центарот за социјална работа, веднаш времено го одзема детето од родителот, покренува постапка за одземање на родителското право пред надлежен суд и задолжително поднесува кривична пријава против родителот кој го злоупотребува и занемарува родителското право, обезбедува соодветно згрижување на детето и презема мерки за заштита на правата и интересите на малолетното дете, до донесување на конечната одлука на судот за одземање на родителското право

<p>6. Промовирање на поголема практична примена на Прирачникот за не-дискриминација</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на училишта и наставници кои го применуваат Прирачникот; • Број на Прирачници: <ul style="list-style-type: none"> ○ испечатени; ○ дистрибуирани; • <u>Квалитативно:</u> анкета за добивање на коментари/мислења од страна на учениците и наставниците за ефектот од примената на Прирачникот; 	<p>10.2011 09.2012</p>		<p>Министерство за образование и наука</p>	<p>Во тек е примена на прирачникот! -2 обуки за државните и локални инспектори, - Презентација во 5 градови: Скопје, Прилеп, Тетово, Штип, Куманово, -96 средни училишта, - 358 основни Дистрибуирани 1000 примероци на македонски јазик, 2000 електронски, преведени на 7 јазици. Планирано е во текот на 2014 година. Прирачникот да биде дел од индикаторите кои се содржат во интегралната евалуација што ја спроведува Државниот просветен инспекторат.</p>	<p>Со цел да се подигне свеста на учениците за заеднички меѓуетнички соживот од особена потреба е Прирачникот за не-дискриминација да има поголема примена во основните и средните училишта.</p>
<p>7. Развивање на мултиетнички наставни програми во училиштата со ученици Роми</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број на развиени програми; • Број на применети програми; • Број на сегрегирани одделенија и училишта; • <u>Квалитативно:</u> анкета за добивање на коментари/мислења од страна на 	<p>10.2011 09.2012</p>		<p>Министерство за образование, Биро за развој на образование</p>	<p>Проектот – Поддршка на интеграцијата на етничките заедници во образовниот систем- твининг проект во рамки на ИПА. Во август 2013 направена е презентација на проектот. Во рамки на проектот досега реализирани се активности во насока на анализа на постоечките</p>	<p>За да се оневозможи сегрегација на ромските ученици</p>

	учениците и наставниците за ефектот на програмите;				наставни програми и изработка на прирачник за нивно ажурирање. Во овој период се заврши анализата на 10-те наставни програми одбрани од страна на Управата и паралелно во овој период се изготвија и предлозите за обновување на наставните програми со воведување на интеркултурни елементи.	
8. Развивање на посебни програми за образование на возрасни лица.	<ul style="list-style-type: none"> • Број на развиени програми; • Број на применети програми; • Број на возрасни ученици запишани во таквите програми; • Број (или процент) на учесници кои успешно ги завршиле програмите; • <u>Квалитативно:</u> ниво на 	10.2011 09.2012		Министерство за образование, установи за дооформување на образование на возрасни	Во моментот во Центарот за образование на возрасни во тек е реализација на Твининг проект кој содржи три компоненти од кои во третата развивање на шест програми за описменување и дооформување на основно образование за исклучени лица, при што се планира да се вклучат Ромите како една таргет	Реализација на конкретни активности во насока на дооформување на образованието на возрасни лица

	задоволство на учесниците;				група.	
9. Распределбата на буџетот од централно на општинско ниво во насока на отворање на нови образовни установи	<ul style="list-style-type: none"> • Усвоена регулатива според принципот „Парите го следат детето“; • Број на новоотворени образовни установи; • Процент на промена на буџетот доделен за 2012 во споредба со 2011; 	10.2011 09.2012		Министерство за труд и социјална политика Министерство за образование и наука	<p>Доградба на основното училиште браќа Рамиз и Хамид;</p> <p>Доградбата на ОУ Браќа Рамиз и Хамид започна. Во училиштето ќе има 18 нови училници и 3 кабинети за предметна настава.</p> <p>Двете градби се завршени и истите ќе бидат пуштени во употреба во Септември 2015 година.</p> <p>Буџетот на Министерството за образование и наука за оваа намена за 2013 година изнесува вкупно 105 011 368,00 МКД, од кои 66 000 000,00 МКД се за доградбата на ОУ Браќа Рамиз и Хамид, а 39 011 638,00 МКД за довршување на градбата на средното училиште во општина Шуто Оризари.</p> <p>За 2012 од МОН се издвоени 13 милиони и 500 денари;</p>	<p>Распределбата на буџетот од централно на општинско ниво треба да биде направена според бројот на ученици (принципот „Парите го следат детето“) наместо фиксни износи поврзани со бројот на образовни установи.</p> <p>Во моментот во рамки на МТСП се спроведува Проектот условени парични надоместоци во средно образование. Во моментот се доработува нов софтвер и кој ќе биде функционален за УПН од СЕП 2012</p>

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ЛИЦА БЕЗ ДОКУМЕНТИ И РОМИТЕ БЕГАЛЦИ

Активност/ мерки	Индикатор	Временска рамка	Буџет во Евра	Носители	Статус	Кратко образложение
1. Усвојување на препораките дадени во 2010 година од страна на меѓуресорската група за лица без документи	<ul style="list-style-type: none"> Усвоени препораки; Број на целосно имплементирани препораки; Број на неимплементирани препораки; <u>Квалитативно:</u> утврдување на нивото на импементација на препораките (вклучувајќи ги и причините за нивното неимплементирање); 	10.2011 09.2012		<p>Управата за водење на матична книга на евиденција</p> <p>Министерство за труд и социјална политика</p> <p>Министерство за внатрешни работи</p>	<p>Според податоците на МТСП, доставени од НВОи и мобилните тимови вкупен број на лица кои не се запишани во Матична книга на родени изнесува околу 550 лица, од кои 281 се машки и 269 се женски лица, заклучно со декември 2014 година.</p> <p>Од овој број на идентификувани лица, 252 лица се родени во домашни услови додека 297 лица се родени во болнички услови.</p> <p>Вкупен број на лица кои се запишани во Матична книга на родени од почеток на акцијата до декември 2014 година изнесува 130 лица.</p>	Иако препораките не се усвоени отпочната е акција на терен за решавање на проблемот на овие лица.Заклучно со декември 2011 евидентирани се 229 лица за кои е отпочната процедурата за целокупната правна поддршка неопходна за да бидат заведени во матичната евиденција, односно да добијат матичен број
2. Ослободување од плаќање на трошоци, казни за задоцнета регистрација и надоместоци за ДНК тестирање потребни за утврдување на идентитет	<ul style="list-style-type: none"> Усвоена Уредба за ослободување од плаќање на такси; Вкупен број на лица кои ги исполнуваат условите; Број на барања за ослободување од плаќање на такси; Број на одобрени барања за ослободување од плаќање на такси; Број на лица на кои им се издадени лични документи; 	10.2011 09.2012		<p>Управа за водење на матична книга на евиденација</p> <p>Министерство за труд и социјална политика</p>	<p>Од направените 62 ДНК-а анализи (32 во 2012та година и 30 во 2013та година), за 36 лица е донесено позитивно решение.</p> <p>На крајот на 2014 година направени се нови 30 ДНК-а анализи финансирани од МТСП, за кои лица поведени се предмети за дополнителни уписи во матичните книги.</p>	

3. Промоција на постоечките и идни проекти на соодветните државни институции во соработка со РИЦ и НВО	<ul style="list-style-type: none"> • Број на информативни кампањи; • Број на информативни материјали (на ромски и македонски јазик); • Број на информативни состаноци/ работилници; • Број на учесници на работилниците/ состаноците; • Големина на буџет: <ul style="list-style-type: none"> ○ Доделен; ○ Потрошен; • Број на Роми кои поднеле барање за лични документи; 	10.2011 09.2012		Управа за водење на матична книга на евиденација	<p>Континуирана соработка со UNHCR, НРЦ и МЗМП.</p> <p>Во соработка со ОБСЕ изработен е "Прирачник за правата, политиките, правилата и административните процедури за регистрација на населението и нивниот пристап до лична документација", а на основ на истиот изработени се флаери кои ќе бидат дистрибуирани во породилиштата и на шалтерите на Управата за водење на матичните книги.</p>	

4. Утврдување на бројот на лица без лични документи	<ul style="list-style-type: none"> • Број на идентификувани лица кои не се регистрирани; • Број на идентификувани деца кои не се регистрирани; 	10.2011 09.2012		<p>Министерство за внатрешни работи</p> <p>Управа за водење на матични книги на евиденција</p>	Според досегашните активности утврдена е бројка од околу 550 лица.	
5. Измени и дополнување на Законот за здравствено осигурување	<ul style="list-style-type: none"> • Усвоени измени на Законот; • Број на информативни кампањи кои целат на: <ul style="list-style-type: none"> ○ Заедниците на Ромите бегалци; ○ Здравствени ентитети и персонал; 	10.2011 09.2012		Министерство за здравство	Заклучно со месец декември, за 2014 година 300 носители со статус на признаен бегалец / супсидијарна заштита просечно по месеци се здравствено осигурани преку ФЗОМ. Постапката за издавање на електронска здравствена картичка за сите осигурени лица преку ФЗОМ е завршена. Од април, 2014 година 725 лица имаат електронска здравствена картичка.	МТСП врши регистрација и покривање на трошоците за здравствено осигурување преку ФЗОМ.

6. Обезбедување на соодветни финансиски средства за домување на бегалците	<ul style="list-style-type: none"> • Големина на буџет доделен според: <ul style="list-style-type: none"> ○ Држава; ○ Донатори; • Големина на буџет потрошен според: <ul style="list-style-type: none"> ○ Држава; ○ Донатори; • Процент на зголемување или намалување на државниот буџет во споредба со претходната година; • Број на обезбедени установи за домување; • Број на корисници на кои им е обезбедено домување; • Вкупен број на потенцијални корисници (кои имаат потреба од ново 	10.2011 09.2012		<p>Министерство за транспорт и врски</p> <p>Министерство за труд и социјална политика</p>	<p>Сместување / програма за интеграција</p> <p>Со Програмата за интеграција на бегалците, за бегалците вклучени во процесот на локалната интеграција МТСП обезбедува финансиски средства за домување:</p> <ul style="list-style-type: none"> - парична помош за кирија и режиски трошоци. - исплатата се изведува на месечна основа. <p>Од јануари до октомври 2014 година во просек, МТСП на 100 семејства им обезбеди парична помош за закупнина и комунални трошоци. Од ноември 2014 бројката на кои им се покриваат средствата е за 80 семејства.</p> <p>Од месец ноември 2014 година за 20 носители станбено обезбедени веќе не се покриваат трошоци за кирија и режиски трошоци.</p>	<p>Прашањето на домување МТСП го разгледува од аспект на краткорочно и долгорочно решавање. Долгорочните решениа предвидуваат решавање на домувањето преку изградба на станови кои ќе се даваат на бегалците на користење (види точка 8. во Акциски план за домување). МТСП ќе обезбедува парична помош за сместување по</p>

	домување);					основ на Програмата за интеграција. МТСП просечно секој месец обезбедува финансиски средства за приватно сместување период јануари 2014-октомври 2014 година сместување просечно за 420 лица; Од месец ноември, 2014 година семестување за 340 лица.
7. Потпишување и ратификување на конвенцијата на лица без државјанство	<ul style="list-style-type: none"> • Потпишана конвенција; • Ратификувана конвенција; 	10.2011 09.2012		Министерство за внатрешни работи	Министерството за внатрешни работи, достави до Владата на Република Македонија, Информација за отпочнување на постапка за пристапување и ратификација на Конвенцијата за намалување на бездржавјанството на Организацијата на обединетите нации. На 87та седница на Владата на Република на Македонија, е симната од дневен ред Информацијата за потребата од отпочнување на постапката за пристапување и ратификација на Конвенцијата за намалување на бездржавјанство на	Ажурирањето на податоците се однесува на Конвенцијата за намалување на бездржавјанство на Организацијата на обединетите нации донесена 1961 година.

					Обединетите Нации изработена од страна на МВР, поради отсуство на анализа со проценка на резултатите од пописот во РМ и последиците што ќе произлезат со ратификација на предметната Конвенција за РМ.	
--	--	--	--	--	--	--